

คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข
เรื่อง แนวทางการใช้อำนาจของเจ้าพนักงาน อธิบดีกรมอนามัย
ในการควบคุมป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19
(Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) สำหรับกิจการตลาด
พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่สมควรกำหนดแนวทางการใช้อำนาจของเจ้าพนักงาน ในการควบคุมป้องกันความเสี่ยง
จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ตามกฎกระทรวง
ว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
คณะกรรมการสาธารณสุข จึงออกคำแนะนำต่อราชการส่วนท้องถิ่นและเจ้าพนักงานท้องถิ่นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในคำแนะนำนี้

“ผู้ประกอบการกิจการตลาด” หมายความว่า เจ้าของ หรือผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งตลาด หรือผู้ซึ่ง
รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับสุขลักษณะของตลาด

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับ
แต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

“กฎกระทรวง” หมายความว่า กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑

“ผู้ติดเชื้อ” หมายความว่า ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019
(COVID-19))

“เชื้อไวรัส” หมายความว่า เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019
(COVID-19))

“ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล” หมายความว่า การนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้และให้หมายความรวมถึง
ข้อมูลและการสื่อสารที่เกิดจากการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ระบบอินเทอร์เน็ต หรือ
โครงข่ายโทรคมนาคม รวมทั้งการให้บริการโดยปกติของดาวเทียมและระบบเครือข่ายที่คล้ายคลึงกันที่เชื่อมต่อกัน
กันเป็นการทั่วไป

ข้อ ๒ ในกรณีที่ไม่มีพบผู้ติดเชื้อทั้งในตลาดและในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นที่ตั้ง
ของตลาด และในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีพื้นที่ติดต่อกันนั้น แต่ยังพบการระบาดของเชื้อไวรัส
ภายในประเทศและต่างประเทศ ให้เจ้าพนักงาน ควบคุม กำกับให้ผู้ประกอบการกิจการตลาดปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ที่กำหนดไว้
เกี่ยวกับการประกอบกิจการตลาดอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๓ ในกรณีที่ไม่มีพบผู้ติดเชื้อในตลาด แต่พบว่าผู้ติดเชื้อในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น
หรือในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีพื้นที่ติดต่อกัน เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงาน
สาธารณสุข อาจใช้อำนาจตามข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๙ (๔) ข้อ ๒๐ (๓) ข้อ ๒๒ (๗) ข้อ ๒๓ (๑) และ ข้อ ๒๔ (๒)
แห่งกฎกระทรวง ออกข้อกำหนดด้านสุขลักษณะที่เหมาะสมกับสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสได้

ข้อ ๔ ในกรณีพบว่าผู้ขายของ หรือผู้ช่วยขายของในตลาดเป็นผู้ติดเชื้อ หรือพบผู้ติดเชื้อ ซึ่งยืนยันว่าบริโภคอาหารหรือได้รับเชื้อไวรัส หรือมีผู้ติดเชื้อเข้ามาติดต่อหรือใช้บริการตลาดนั้น อันเป็นเหตุที่ควรสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วนตามข้อ ๒๖ แห่งกฎกระทรวง ให้เจ้าพนักงาน ซึ่งมีอำนาจตามมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ วรรคสอง และอธิบดีกรมอนามัย ซึ่งมีอำนาจตามมาตรา ๘ ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบกิจการตลาดดำเนินการควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ได้ดังนี้

(๑) ให้หยุดการดำเนินกิจการในส่วนที่เกี่ยวข้องทันทีเป็นการชั่วคราว เพื่อทำความสะอาดสถานที่ตามหลักสุขาภิบาลทันที แล้วให้เปิดดำเนินกิจการต่อไปได้ตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขพิจารณา

(๒) จัดให้มีการกำหนดทางเข้า ออก และจุดคัดกรองผู้ขายของ ผู้ช่วยขายของ และผู้ใช้บริการที่ชัดเจน โดยจัดให้มีการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย และมีระบบลงทะเบียนผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทางราชการกำหนด เช่น ไทยชนะ

(๓) จัดให้มีมาตรการคัดกรองผู้ขายของ ผู้ช่วยขายของ ก่อนเข้าขายของในตลาด โดยจัดให้มีการตรวจเชื้อโควิด 19 เบื้องต้น ด้วยชุดตรวจและน้ำยาที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยการติดเชื้อ SARS-CoV-2 (เชื้อก่อโรค COVID-19) แบบตรวจหาแอนติเจนด้วยตนเอง (COVID-19 Antigen test self-test kits) ทุก ๕-๗ วัน กรณีเป็นผู้เคยติดเชื้อไวรัสต้องหายมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ เดือน และให้มีการประเมินตนเองด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัลตามที่กรมอนามัยกำหนด เช่น ไทยเซฟไทย (Thai Save Thai) ก่อนเข้าทำงานทุกวัน หากพบว่ามีอาการป่วยจากเชื้อไวรัสหรือสัมผัสใกล้ชิดผู้ติดเชื้อภายในระยะเวลาที่อาจมีความเสี่ยงในการเป็นผู้ติดเชื้อ ให้หยุดปฏิบัติงานทันที และรายงานต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และปฏิบัติตามมาตรการควบคุมโรคตามที่กฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อกำหนด

(๔) กำกับ ดูแลให้ผู้ขายของ ผู้ช่วยขายของ แต่งกายสุภาพ สะอาด เรียบร้อย สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดระยะเวลาที่อยู่ในตลาด ยกเว้นในขณะดื่มน้ำหรือรับประทานอาหาร และปฏิบัติตามหลักสุขวิทยาส่วนบุคคล เช่น ไม่ไอหรือจามรดอาหาร ไม่ใช่มือหยิบจับอาหารที่พร้อมรับประทานโดยตรง ล้างมือให้สะอาดก่อนหยิบหรือจับอาหาร

(๕) จัดให้อ่างล้างมือพร้อมสบู่อย่างเพียงพอ หรือแอลกอฮอล์เข้มข้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ สำหรับทำความสะอาดมือ วางไว้ในจุดที่สามารถใช้ได้อย่างสะดวกและเพียงพอ

(๖) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี กรณีมีระบบปรับอากาศต้องมีอัตราการระบายอากาศเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดูแลบำรุงรักษาระบบปรับอากาศอย่างสม่ำเสมอให้อยู่ในสภาพดีและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรณีมีสิ่งของกีดขวางการระบายอากาศให้ปรับปรุงแก้ไขด้วย

(๗) จัดให้มีมาตรการลดความแออัดของจำนวนผู้ใช้บริการ เช่น จำกัดจำนวนผู้ใช้บริการให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของตลาด และกำหนดระยะเวลาการใช้บริการ งดการจัดกิจกรรมรวมกลุ่ม และจัดให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย ๑ เมตร เว้นแต่กรณีตลาดมีบริเวณนั่งรับประทานอาหาร จัดให้มีที่นั่งรับประทานอาหารเป็นการเฉพาะที่สามารถป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส เช่น แยกที่นั่งแต่ละบุคคลหรือจัดให้มีฉากกั้นในโต๊ะอาหาร

(๘) จัดให้มีการทำความสะอาดอุปกรณ์ที่สัมผัสกับสินค้าสำหรับจำหน่าย เช่น มีด เขียง พื้นทึ่บริเวณชำแหละเนื้อสัตว์ โดยทำความสะอาดทุก ๑ ชั่วโมง และทำความสะอาดห้องส้วม ที่ปัสสาวะ และอ่างล้างมือให้อยู่ในสภาพที่สะอาดใช้งานได้ดี เน้นการทำความสะอาดบริเวณจุดสัมผัสร่วม เช่น อ่างล้างมือ ก๊อกน้ำ กลอนลูกบิดประตู ที่จับสายฉีดชำระ ทั้งนี้ ให้ทำความสะอาดทุก ๑-๒ ชั่วโมง

(๙) จัดให้มีภาชนะบรรจุ หรือภาชนะรองรับที่เหมาะสมและเพียงพอกับประเภทและปริมาณของมูลฝอย โดยจัดเก็บให้มีมิดชิด นำไปกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ และทำความสะอาดภาชนะบรรจุหรือภาชนะรองรับ รวมถึงบริเวณที่ตั้งภาชนะนั้นอย่างสม่ำเสมอ

(๑๐) จัดให้มีการล้างตลาดตามหลักการสุขาภิบาล อย่างน้อยเดือนละ ๒ ครั้ง โดยทำความสะอาดสถานประกอบกิจการ บริเวณพื้น ทางเดิน ด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือน้ำยาฆ่าเชื้อเป็นประจำทุกวัน จนกว่าจะพ้นระยะเวลาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสจากผู้ติดเชื้อตามที่กรมควบคุมโรคกำหนด

(๑๑) กรณีที่ตลาดมีการจำหน่ายอาหารปรุงสำเร็จพร้อมบริโภคให้นำมาตรการในประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ การควบคุมคุณภาพและการจัดการสุขลักษณะของการจำหน่ายอาหารประเภทปรุงสำเร็จ ในสถานที่จำหน่ายอาหาร มาใช้ในควบคุมป้องกันตามความเหมาะสม

(๑๒) จัดให้มีการเฝ้าระวังโรค โดยการประเมินการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ของสถานประกอบกิจการตลาด ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลตามที่กรมอนามัยกำหนด เช่น ไทยสต็อปโควิดพลัส (Thai Stop COVID Plus)

ในการออกคำสั่งตาม (๑) - (๑๒) นี้ ให้เจ้าพนักงานพิจารณาปรับเปลี่ยนมาตรการได้ตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสได้ และให้ยกเลิกคำสั่งเมื่อพ้นระยะเวลาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสตามหลักเกณฑ์ที่กรมควบคุมโรคกำหนดด้วย ทั้งนี้ อาจรร่วมมือกับผู้ประกอบกิจการตลาดในการส่งเสริมให้ผู้ขายและผู้ช่วยขายของในตลาดทุกคนให้ได้รับวัคซีนป้องกันการติดเชื้อไวรัส และจัดทำนโยบายหรือแผนเผชิญเหตุกรณีพบผู้ติดเชื้อในตลาดจำนวนมาก

ข้อ ๕ ในกรณีที่ปรากฏแก่อธิบดีกรมอนามัย หรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรมอนามัยว่าการประกอบกิจการตลาดเป็นแหล่งแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ตามข้อ ๔ และเจ้าพนักงานยังมีได้ออกคำสั่งหรือมาตรการในคำสั่งนั้น ยังไม่สามารถควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสได้เท่าที่ควร ให้อธิบดีกรมอนามัย หรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรมอนามัย ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบกิจการตลาดนั้น ระงับการกระทำหรือให้กระทำการใด ๆ เพิ่มเติม เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายนั้นได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทราบด้วย

ถ้าผู้ประกอบกิจการตลาดซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้วไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาตามสมควร อธิบดีกรมอนามัย หรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรมอนามัย จะสั่งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายดังกล่าวนั้นแทนก็ได้ ในการนี้ ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์ และผู้ประกอบกิจการตลาดที่ได้รับคำสั่งดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีกรมอนามัย หรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรมอนามัย แจ้งแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดปฏิบัติการตามความในวรรคสอง สำหรับในเขตท้องที่จังหวัดนั้น

ข้อ ๖ ในการพิจารณาออกคำสั่งตามข้อ ๕ อธิบดีกรมอนามัยอาจให้คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดหรือคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาโดยไม่ชักช้าก็ได้

ข้อ ๗ ในกรณีที่กิจการตลาดนั้นอยู่ภายใต้มาตรการการควบคุมโรคติดต่อตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ เจ้าพนักงานจะต้องพิจารณาออกคำสั่งให้สอดคล้องต้องกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสดังกล่าว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายเกียรติภูมิ วงศ์รจิต)
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ประธานกรรมการสาธารณสุข